

**Financované
Európskou úniou**
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

**VÝZVA NA PODPORU MODERNIZÁCIE
EXISTUJÚCICH ZARIADENÍ NA VÝROBU
ELEKTRINY Z OZE – VODNÉ ELEKTRÁRNE**

Bratislava
29.11.2022

I.

KOMPONENT 1

„Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra“

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTRY
OF ECONOMY
OF THE SLOVAK REPUBLIC

OPATRENIA KOMPONENTU 1

Cieľ: Zvyšovanie podielu OZE pri výrobe elektriny

▪ Reformy

- Legislatíva v oblasti elektroenergetiky – novely zákonov o energetike a o regulácii v sieťových odvetviach – účinnosť od 1. 10. 2022
- Legislatíva v oblasti podpory OZE – novely zákonov o podpore OZE a VÚ KVET a o tepelnej energetike – účinnosť od 1. 12. 2022

▪ Investície

- Podpora výstavby nových zdrojov elektriny z OZE
- Modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE (*repowering*)
- Zvyšovanie flexibility elektroenergetických sústav pre väčšiu integráciu OZE

Časový rámec: jún 2026

Odhadované náklady: 226 mil. €

OPATRENIA KOMPONENTU 1 - Investície

■ Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE

cieľ: zvýšenie výrobnnej kapacity z OZE v sektorech elektroenergetiky v súlade s cieľmi energetickej politiky SR (aspoň 120 MW nového inštalovaného výkonu)

alokácia: 122 mil. €

oprávnené technológie: FVE, VTE, BP, GEO

■ Investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE

cieľ: zabezpečenie modernizácie existujúcich kapacít na výrobu elektriny z OZE (aspoň 100 MW modernizovaného výkonu)

alokácia: 62 mil. €

oprávnené technológie: vodné elektrárne, bioplynové stanice

podmienky: vodné elektrárne – obmena/rekonštrukcia technológie výroby elektriny; súlad s rámcovou smernicou o vode (predovšetkým čl. 4 a 11)

bioplynové stanice – modernizácia technológie výroby elektriny / transformácia na biometánovú stanicu)

OPATRENIA KOMPONENTU 1 - Investície

■ Investície do zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav pre väčšiu integráciu OZE

cieľ: zabezpečiť väčšiu flexibilitu ES SR pre integráciu variabilných OZE (akumulačné zariadenia s inštalovaným výkonom aspoň 68 MW)

alokácia: 62 mil. €

oprávnené technológie: batériové systémy, elektrolyzéry na výrobu vodíka, prečerpávacie vodné elektrárne

Podmienky pre podporu

- Súlad s pravidlami štátnej pomoci (schémy ŠP) + parametre výzvy
- Dodržanie zásady „výrazne nenarušiť“
- Súlad s podmienkami zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti
- Súlad s požiadavkami Systému implementácie POO SR vypracovaného NIKA

II.

KOMPONENT 1

Výzva na modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu elektriny z OZE – VODNÉ ELEKTRÁRNE

MODERNIZÁCIA VODNÝCH ELEKTRÁRNÍ – Základné informácie

- Termín na predloženie žiadostí: **do 13. januára 2023**
- Alokácia na výzvu: **16 mil. €**
- Pomoc sa realizuje nenávratným spôsobom
- Štátna pomoc udelená na základe článku 41 nariadenia o skupinových výnimkách (GBER)
 - Maximálna intenzita pomoci: **60 %** z celkových oprávnených výdavkov (**45 %** v BA kraji)
 - Maximálna výška dotácie: **10 mil. €** na jeden projekt a jedného realizátora
 - Povinnosť žiadateľa hradiť rozdiel medzi COV a poskytnutou dotáciou z vlastných / úverových zdrojov (platí aj pre neoprávnené výdavky)
 - Ďalšie informácie – [Schéma štátnej pomoci z prostriedkov POO na výrobu elektriny z OZE](#)

Podmienka oprávnenosti žiadateľa

- **Oprávnené subjekty:** prevádzkovatelia existujúcich funkčných vodných elektrární
 - V prípade zhodnotenia huteľného majetku (technológie) z poskytnutých prostriedkov musí byť tento majetok ku dňu predloženia žiadosti vo vlastníctve žiadateľa
- *Spôsob preukázania:*
 - Doklad preukazujúci oprávnenie na výrobu elektriny (*Príloha č. 1 žiadosti*)
 - Inventárne karty (*ak relevantné; Príloha č. 6 žiadosti*)

Podmienka oprávnenosti projektu

- **Oprávnenými** na účely tejto výzvy sú **projekty, predmetom ktorých je investícia do modernizácie technologickej časti VE**
- Súlad s kritériom oprávnenosti projektu predpokladá kumulatívne splnenie nasledujúcich podmienok:
 - ✓ dotknutá VE je **funkčná** (t. j. ku dňu podania žiadosti je **v prevádzke**)
 - ✓ celkový inštalovaný výkon VE predstavuje minimálne **0,5 MW**
 - realizáciou projektu nesmie dôjsť k zníženiu inštalovaného výkonu
 - ✓ predmetom projektu je modernizácia **jednej VE**
 - ✓ VE je **pripojená** do distribučnej sústavy alebo prenosovej sústavy
 - ✓ VE sa nachádza na území SR
- *Upozornenie:* VE dotknuté konaním o porušení povinnosti z dôvodu porušenia práva EÚ pod označením INFR(2014)4190 nie sú oprávnené na podporu v rámci tejto výzvy

Podmienka oprávnenosti projektu

■ Výsledkom realizácie projektu je:

- ✓ modernizovaný inštalovaný výkon príslušnej technologickej časti VE (v MW)
a zároveň
- ✓ predĺženie životnosti modernizovanej technologickej časti VE (stanoví energetický audítor v rámci prílohy č. 2 žiadosti – *Správa energetického audítora*)

■ Termíny:

- ✓ ukončenie vecnej realizácie projektu – najneskôr do **31. marca 2026**
 - Protokol o úspešne vykonanej funkčnej skúške alebo iné potvrdenie prevádzkovateľa DS/PS, ak nedôjde k odpojeniu
 - Potvrdenie znalca
- ✓ udržateľnosť dosiahnutého výsledku realizácie projektu - minimálne do **31. decembra 2031**

Podmienka oprávnenosti výdavkov

- **OPRÁVNENÉ VÝDAVKY** – definícia: investičné výdavky potrebné na modernizáciu technologickej časti VE
 - *Spôsob určenia:* výdavky identifikovateľné v rámci celkových investičných výdavkov ako osobitná investícia do modernizácie technológie súvisiacej s výrobou elektriny (napr. ako ľahko identifikovateľný prídavný komponent existujúceho zariadenia)
- **OV** – všeobecne: výdavky na obstaranie nového alebo zhodnotenie dlhodobého hmotného majetku, ako aj obstaranie softvéru (max. 10 % COV) - nákup technológií, montáž, súvisiace práce...
- **Neoprávnené výdavky:** stavebné práce, zmierňujúce opatrenia, bežné opravy a údržba...
- Kategórie a konkrétne príklady OV aj NV bližšie stanovuje výzva (str. 7) a schéma (časť I. OPRÁVNENÉ VÝDAVKY)

Podmienka oprávnenosti výdavkov a kritérium posúdenia

- Oprávnené výdavky projektu nesmú byť predmetom dvojitého financovania a môžu vzniknúť najskôr v deň podania žiadosti (najneskôr v deň ukončenia vecnej realizácie)
- Žiadateľ stanovuje **výšku výdavkov** v rámci rozpočtu projektu na základe trhových (reálnych) cien prostredníctvom prieskumu trhu alebo odborného posudku (časť B formuláru žiadosti)
- **Účelnosť:** súčasťou *Správy energetického audítora* (slide č. 10) bude potvrdenie, či deklarované investičné výdavky sú **nevyhnutné za účelom plánovanej modernizácie a nepredstavujú výdavky na bežné opravy a údržbu**
- **Hospodárnosť:** MH SR v procese realizácie projektu overí hospodárnosť výdavkov v rámci kontroly verejného obstarávania/obstarávania
- Aplikáciou **kritéria posúdenia** sa vytvorí poradie projektov počnúc žiadosťou s **najnižšou hodnotou nákladovej náročnosti**

$$NN = \frac{\text{žiadaná výška prostriedkov mechanizmu}}{\text{modernizovaný výkon}} \quad [\text{EUR/MW}]$$

Zásada „výrazne nenarušiť“ (DNSH)

- Vychádza z požiadaviek nariadenia EP a Rady 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (tzv. taxonómia) a delegovaného nariadenia Komisie 2021/2139 (technické kritériá preskúmania)
- Okrem výrazného prínosu k zmierneniu zmeny klímy nesmie dôjsť k výraznému narušeniu žiadneho z piatich environmentálnych cieľov (*Adaptácia na zmenu klímy; Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov; Prechod na obehové hospodárstvo; Prevencia a kontrola znečisťovania; Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov*)
- Projekty musia byť v súlade s legislatívou v oblasti energetiky a ochrany životného prostredia, predovšetkým v oblasti EIA (*zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie*)

Výroba elektriny z vodnej energie

1. Zmiernenie zmeny klímy:

Vyžaduje sa, aby projekt spĺňal aspoň jedno z týchto kritérií:

- a) zariadenie na výrobu elektriny je prietokovou elektrárnou bez umelej nádrže³;
- b) hustota výkonu zariadenia na výrobu elektriny presahuje 5 W/m²;
- c) emisie skleníkových plynov počas životného cyklu v prípade výroby elektriny z vodnej energie sú nižšie ako 100 g ekvivalentu CO₂/kWh. Emisie skleníkových plynov počas životného cyklu sa vypočítavajú na základe odporúčania 2013/179/EÚ⁴, prípadne noriem ISO 14067:2018⁵ a ISO 14064-1:2018⁶ alebo nástroja G-res⁷. Kvantifikované emisie skleníkových plynov počas životného cyklu overuje nezávislá tretia strana.

Spôsob preukázania splnenia podmienky zo strany žiadateľa:

Dodržanie minimálne jedného zo stanovených kritérií sa preukazuje príslušným dokumentom preukazujúcim splnenie danej podmienky, ktorý je potrebné predložiť v rámci dokumentácie žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu:

- splnenie podmienky písmena a) alebo b) sa preukazuje prostredníctvom technickej špecifikácie zariadenia (vodnej elektrárne) v rámci formulára žiadosti;
- splnenie podmienky písmena c) sa preukazuje potvrdením správnosti výpočtu podľa stanovenej metodológie prostredníctvom nezávislej tretej strany⁸.

Zásada „výrazne nenarušiť“ (DNSH) – Zmierňujúce opatrenia

Vyžaduje sa súlad projektu s ustanoveniami smernice 2000/60/ES¹⁰ (rámcová smernica o vode), predovšetkým s článkami 4 a 11, na základe ktorých je potrebné vykonať **všetky technicky uskutočniteľné a ekologicky relevantné opatrenia** na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na vodu, ako aj na chránené biotopy a druhy priamo závislé od vody. Posúdenie vhodných zmierňujúcich a kompenzačných opatrení zabezpečí Ministerstvo hospodárstva SR na základe stanoviska Ministerstva životného prostredia SR alebo ním zriadenej príslušnej organizácie. V závislosti od ekosystémov, ktoré sa prirodzene vyskytujú v ovplyvnených vodných útvaroch, takéto opatrenia zahŕňajú:

- a) opatrenia na zabezpečenie toku sedimentov a minimálneho ekologického prietoku vody (vrátane zmiernenia rýchlo sa meniacich krátkodobých prietokov alebo intenzívnej fluktuácie prietoku – špičkovania);
- b) opatrenia na zabezpečenie migrácie rýb po prúde aj proti prúdu (napr. turbíny priečodné pre ryby, štruktúry na navádzanie rýb, moderné a plne funkčné rybovody, opatrenia na zastavenie alebo minimalizáciu prevádzky a vypúšťania počas migrácie alebo neresenia);
- c) opatrenia na ochranu alebo zlepšovanie stavu biotopov (pozri bod 4. Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov).

Spôsob preukázania

Pri predkladaní žiadosti: čestné vyhlásenie zaväzujúce k prijatiu a vykonaniu špecifických opatrení pre konkrétnu vodnú elektrárňu v závislosti od veľkosti vzdutia, zachytnej schopnosti a prevádzky (pre manažment sedimentov) alebo v závislosti od typu vodnej elektrárne (pre ekologické prietoky), ako aj k predloženiu návrhu vhodného typu rybovodu.

6 mesiacov od účinnosti zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu (ZoPPM) v prípade úspešnej žiadosti:

- o **Manažment sedimentov:** zoznam navrhovaných, resp. uplatňovaných opatrení v závislosti od rozsahu a intenzity procesov zanášania a erózie dna (usmernená sedimentácia, preplachovanie - úprava manipulačného poriadku, relokácia sedimentov – ťažba, odstraňovacie jemných sedimentov, dozásobenie sedimentami (hrubozrnné sedimenty – splaveninami) oblastí s eróziou pod VD, atď.).
- o **Ekologické prietoky:** plán zavedenia, resp. zavedený plán požadovaných minimálnych prevádzaných prietokov podľa typu vodnej elektrárne.
- o **Projekt rybovodu:** návrh vhodného, resp. identifikácia existujúceho typu rybovodu pre danú vodnú elektrárňu v súlade s vyhláškou č. 383/2018 Z. z.

Každoročne do 31. marca za uplynulý rok počas doby udržateľnosti projektu (definuje ZoPPM): overovanie účinnosti prijatých opatrení pre manažment sedimentov a ekologické prietoky na základe monitorovania (ročný interval). Správu z monitoringu predkladá Vykonávateľovi Prijímateľ, pričom predmetný monitoring sa realizuje v spolupráci so správcom dotknutého vodného toku.

Zmluva o poskytnutí prostriedkov mechanizmu

- Podľa určeného poradia do výšky finančného krytia výzvy uzavrie MH SR s úspešným žiadateľom **zmluvu**, ktorej plnenie sa poskytne až na základe splnenia zmluvných požiadaviek Prijímateľom (návrh zmluvy bol zverejnený spolu s výzvou v časti *Plán obnovy* → *Dokumenty* → *Vzory zmlúv o PPM*)

- Prijímateľ je povinný (napríklad):

do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zmluvy:

- preukázať, že predložil príslušnému orgánu zámer navrhovanej činnosti na posúdenie vplyvov podľa zákona č 24/ 2006 Z. z.
- povinnosti v súvislosti so zmierňujúcimi opatreniami (*predchádzajúci slide*)

do 19 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zmluvy:

- predložiť výstup príslušného orgánu z posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti

Pri nesplnení týchto podmienok nebude možné čerpať financie z POO SR.

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

Kontakt:

vyzvy@mhsr.sk

plan.obnovy.energetika@mhsr.sk

Informácie: www.mhsr.sk, časť Podpora
podnikateľov – Plán obnovy

www.planobnovy.sk